Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 40 (20. 307) • 1989 йил 17 февраль, жума • Баҳоси 3 тийин.

«Молния-1»

ТАСС ахбороти

1989 йил 15 февраль куни Совет Иттифоқида «Молния» учирувчи ракетаси ёрдамида навбатдаги алоқа йўлдоши — «Молния—1» учирилди. Йўлдош олис телефон-телеграф радио алоқаси системасини ишлатишни таъминлашга, шунингдек СССР Марказий телевидениеси программаларини «Орбита» тармоғи пунктларига узатишга мўлжалланган.

«Молния—1» йўлдоши билан алоқа сеанслари белгиланган программага кўра ўтказилади.

ДЕПУТАТЛАР ГРУППАСИНИНГ МАЖЛИСИ

15 февраль куни Кремлда СССР Олий Совети Президиуми ташкил этган депутатлар ишчи группасининг ССР Иттифоқи ва республикалар ваколатини белгилаш тўғрисидаги таклифларни тайёрлашга доир навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисни группа бошлиғи — СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Г. С. Таразевич олиб борди.

Ишчи группа унинг редакцион комиссияси олимлар ва мутахассислар иштирокида тайёрлаган ССР Иттифоқи ва республикалар ваколатини белгилаш тўғрисидаги дастлабки таклифларни кўриб чиқди. Бу таклифларда мазкур муаммо юзасидан ўз мулоҳазаларини баён этган иттифоқдош республикалар Олий Советлари Президиумларининг фикрлари ўз ифодасини топган.

Мажлисда олимлар ва мутахассислар группасининг раҳбари юридик фанлари доктори, профессор И. Н. Кузнецовнинг ахбороти тингланди, кенг фикрлашув бўлди.

Муҳокамада иштирок этган депутатлар Ю. Н. Ельченко, В. А. Проценко, И. А. Каримов, А. Г. Бабаев, Р. А. Кукайн, М. К. Арутюнян, А. Жумагулов, В. И. Казаков, Х. А. Райк, К. А. Халилов асосий диққат-эътиборни иттифоқдош республикалар ҳуқуқларини кенгайтириш ва ССР Иттифоқ билан иттифоқдош республикалар ўртасида ваколатларни тақсимлаш чоғида улар чегарасини ажратувчи чизиқларга аниқлик киритишга қаратдилар. Сўзга чиққанларнинг кўпчилиги СССР Конституцияси ҳамда СССР қонунлари билан ССР Иттифоқи тасарруфига киритилмаган барча масалаларни республика ҳал этиш ҳуқуқига эга, деган принципни СССР Конституциясида мустаҳкамлаш ғоясини маъқулладилар. Умумхалқ мулки, бутун совет халқининг бойлиги бўлган табиат ресурсларини тасарруф этиш ва улардан фойдаланиш, шунингдек табиатни муҳофаза қилиш, соғлиқни сақлаш, халқ таълими ва бошқа конкрет масалаларни кўриб чиқиш чоғида эҳтимол тутилган келишмовчиликларни ҳал этишнинг юридик механизмларини ишлаб чиқиш борасида республикаларнинг ҳуқуқлари гарантияларини мустаҳкамлаш зарурлиги таъкидланди.

Депутатлар редакцион комиссияга олимлар ҳамда мутахассислар иштирокида иттифоқдош республикалар ва илмий муассасалардан тушган барча материаллар, шунингдек мажлисда бўлиб ўтган мунозара якунлари асосида ССР Иттифоқи ҳамда республикаларнинг экономика, социал-маданий ва давлат — ҳуқуқ қурилиши соҳасидаги ваколатларини белгилаш тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқишни давом эттиришни топшердилар.

Ишчи группасининг навбатдаги мажлисини март ойининг иккинчи ярмида ўтказиш белгиланди. (ТАСС)

ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ—ИШЧИЛАР СИНФИГА, ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ—ҚАЙТА ҚУРИШГА МАДАДИ

КПСС Марказий Комитетида учрашув

14 февраль куни КПСС Марказий Комитетида мамлакат ишчилар синфининг намояндалари билан учрашув бўлиб ўтганлиги илгари хабар қилинган эди. Индустрия, қурилиш, транспорт кўпгина тармоқларнинг меҳнатчилари қайта қуришнинг долзарб масалалари ва муаммолари комплексини, жамиятимизни янгилашга оид бунёдкорлик ишларининг самарадорлигини ошириш резервлари ва имкониятларини муҳокама қилдилар.

КПСС халқнинг турмушини яхшилаш йўлидаги революцион ўзгартишларни амалга оширар экан, омманинг, ишчилар синфининг — ўз меҳнати билан, конкрет ишлари, социал активлиги билан социализмни янгилашнинг тарихий программасини қўллаб-қувватлаётган ва турмушга татбиқ этаётган кишиларнинг фикрига сезгирлик билан қулоқ солмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев учрашувни очиб, бундай деди:

Сизларни, ишчилар синфининг намояндаларини КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан самимий табриклайман. Сизлар иттифоқдош республикалардан, мамлакатнинг йирик регионларидан, саноат марказларидан келгансизлар. Сизларнинг партия Марказий Комитетига айтадиган гапингиз бор, деб ўйлайман.

Ҳозир, қайта қуриш кенг уфққа, катта йўлга чиқиб олган, бутун жамиятни, марказда ва жойларда ҳаммамизни ўзига жалб этган бир пайтда бизнинг олдимизда кўпгина янги мураккаб муаммолар пайдо бўлди. Демократик жараёнлар қандай ривожланаётганига, ошкоралик қандай шаклларга кириб бораётганлигига, фикрлашувлар қандай ўтаётганлигига, корхоналардаги иқтисодий турмуш қандай таркиб топаётганига, жараёнлар қандай ривожланиб бораётганлигига бир назар ташланг! Иқтисодий ислоҳот ҳамма корхоналарга ёйилди, изланишлар давом этмоқда. Ҳар бир корхона — ноёб, бетакрор организмдир, шу боисдан ҳам ишни ақл-идрок, фаҳм-фаросат билан, ҳақиқий вазиятни, қийинчиликлар ва имкониятларни эътиборга олиб юритиш лозим. Бу — унчалик осон иш эмас.

Сиёсий ислоҳот ҳам ривожланиб бормоқда. Ҳозир биз унинг биринчи босқичини бошдан кечираяпмиз, бу босқич Конституцияга киритилган ўзгартишларни ва сайлов тўғрисидаги янги Қонунни ўз ичига олади. Бу соҳада қанчадан-қанча янгиликлар бор! Бу — илгари биз билмаган мутлақо янги реалликдир. Биз, ҳамма иш ҳам яхши бўляптими, ҳаммаси ҳам режамиздагидек чиқаяптими? деган ўй билан қараяпмиз, назар ташлаяпмиз, фикр юритаяпмиз. Ҳамма нарсани яхши билиб олиш керак, чунки гап мамлакатнинг тақдири ҳақида боряпти. Олий Советда масалаларни ким ҳал этиши, бугунги турмушимизни акс эттирадиган ва қайта қуриш жараёни кучайиб бориши учун шарт-шароит яратадиган янги қонунларни ким қабул қилиши биз учун муҳимдир.

Биз қайта қуришни ишимизнинг энг катта йўналиши деб, жамиятнинг ҳозирги ҳолатидан янги ҳолатига, инсон, унинг муаммолари, фикр-ўйлари, унинг турмуши ҳақиқатан ҳам диққат марказимизда турадиган ҳолатга революцион тарзда ўтиш деб режалаштирганмиз. Янги социал сиёсат, инсон ўзини дадил, бемалол ҳис этадиган муҳитни яратиш мана шундан келиб чиқади. Қолаверса, табиийки, бу вазифаларнинг ҳаммасини инсон орқали, унинг позицияси орқали ҳал қилиш мумкин. Инсоннинг ўзи қайта қуришни ҳаракатга келтирувчи шахс бўлиб қолмас экан, у юришмаслиги тайин.

Шу боисдан ҳам иқтисодий ислоҳот керак, меҳнат коллективларига таяниш лозим, шунинг учун ҳам демократик жараёнлар орқали меҳнаткашларни амалий ҳокимиятнинг ҳамма поғоналарига кўтариш учун сиёсий ислоҳот зарур.

Учрашув пайти.

Ю. Лизунов ва А. Чумичев фотоси (ТАСС).

Шу боисдан ҳам биз жамиятимизни соғломлаштириш, уни янада инсонпарвар қилиш, илгари турмушимизни чигаллаштириб келган ҳамма ишкалликлардан халос бўлиш учун демократияни, ошкораликни ривожлантиряпмиз. Бунда гап оддий нарсалар ҳақида: диёнатли, инсофли ва виждонли бўлиш ҳақида, масъулият, ўртоқлик, инсонга эътибор, унга ғамхўрлик ҳақида бормоқда. Яъни, биз 70 йилдан кўпроқ вақт мобайнида революция илгари сурган Октябрнинг илк қадриятларига қайтяпмиз. Бугун биз айни мана шулар ҳақида гаплашиб олишимиз керак. Бизга, КПСС Марказий Комитетига бундай суҳбат жуда зарур.

Ўтмиш тажрибамиз бизга кўп нарсани ўргатди. Қайта қуришимизнинг боришини танқид қилиш мумкин. Унинг заифликлари бор, бироқ асосий масалада у ҳаммамизга керакли вазифалар ва марраларни кўзлайди. Унинг туриш-турмуши инсонга хизмат қилади. Агар биз меҳнаткашлар билан мунтазам маслаҳатлашиб, суҳбатлашиб турмаганимизда бу сиёсатни ишлаб чиқа олмаган бўлур эдик. Биз ишчилар синфининг — жамиятимизнинг белгиловчи кучи бўлган энг кўп сонли синфнинг фикрига ҳамиша алоҳида аҳамият бериб келдик, албатта. Ҳар қандай сиёсатнинг тақдири ҳал қилувчи даражада шу синфнинг позициясига боғлиқ. Ишчилар синфи, барча меҳнаткашлар қайта қуриш сиёсатини қабул қилган экан, бу нарса биз тўғри йўлдан бораётганлигимизнинг ишонарли далилидир.

Одамларга ҳақиқатни гапириш керак. Йиғилиб қолган муаммолар ҳақида, жамиятда содир бўлаётган жараёнлар тўғрисида рўйрост, ҳалол фикрлашув зарур. Ҳозир ҳам давом этаётган қизғин мунозаралар, фикрлашув натижасидагина биз қайта қуриш сиёсатига асос қилиб олинган хулосаларга келдик.

Тўғри сиёсатни ишлаб чиқиш — осон иш эмас, ўйлайманки, партия, жамият ана шундай сиёсатни ишлаб чиқишга муваффақ бўлди. Бу — қайта қуриш биринчи босқичининг катта ғалабасидир. Бироқ энди янги вазифа пайдо бўлди: бу сиёсатни амалга ошириш керак, бунинг учун иқтисодий ва ижтимоий соҳаларда, меҳнат коллективларида, партияда зўр ғайрат билан ишлаш керак бўлади.

Ишларимиз кўпайди. Модомики, биз бошқача яшашни, янги марраларга чиқиб олишни хоҳлар эканмиз, ўз позицияларимизни, ўз қарашларимизни, ишга бўлган муносабатимизни, иш усулларини ҳам ўзгартириш керак. Биз бошқача бўлиб қолишимиз лозим.

Биз янги турмуш концепциясини ишлаб чиқдик ва уни ўз қўлимиз билан рўёбга чиқаришимиз керак. Сиз билан бизнинг ўқув қўлланмамиз йўқ. Асосий принципларимизгина бор. Биз социализм тарафдоримиз, биз бу тузумни мустаҳкамлаймиз, ривожлантирамиз, биз унга ишонамиз. У — меҳнаткашларга хизмат қиладиган тузум. Бинобарин, биз — социалистик мулкчилик тарафдоримиз, шу мулкчилик негизида экономиканинг ва ижтимоий тузумнинг имкониятларини намоён этиш тарафдоримиз. Биз — ҳокимият чинакамига меҳнаткашлар қўлида бўлиши тарафдоримиз. Биз кенг демократия, масъулият, интизом тарафдоримиз. Булар — энг муҳим мезонлардир.

Бизнинг мана шу қадриятларимизни шубҳа остига қўядиган овозлар ҳам эшитилмоқда. Партиянинг фикри қатъий: бундай позиция бизга маъқул эмас. Бу ишда бизга ишчилар синфи асдойдил мададкор эканини биламиз. Социализм — бизнинг тузумимиз, шу сабабли биз уни қаттиқ туриб ҳимоя қиламиз. Энг муҳими мана шу, ўртоқлар.

Мамлакатимиз — жуда катта, бунда кўп миллатлар ва элатлар яшайди, бинобарин биз қайта қуриш вазифаларини ҳал қилар эканмиз, доимо шуни ёдда тутишимиз керак. Қайта қуриш кўпгина масалаларни, шу жумладан, миллатлараро муносабат соҳасидаги масалаларни ҳам бартараф этишга ёрдам беради, халқлар ва республикалар, барча миллатларга мансуб кишилар ўртасидаги муносабатларни уйғунлаштиришга кўмаклашади. Агар биз ана шу энг муҳим асосий жиҳатларни эътиборсиз қилсак, қолган ҳамма масалалар иккинчи даражали масала бўлиб қолади. Бизга қатъий ўзгартишлар учун вақт керак, қайта қуриш тажрибасини орттириш зарур. Эҳтимол, хатолар ҳам содир бўлар, бизда ўтмишдан сарқит бўлиб қолган муаммолар бор, ҳозирги нуқсонларимиз, камчиликларимизни ҳам биламиз. Бу ҳақда ҳам гапириш керак, ўртоқлар. Ҳозир, эҳтимол, бу — энг муҳимидир. Чунки, биз ўтмишга баҳо бердик, ундан сабоқлар чиқариб, шуларни ҳаммасини эътиборга олиб ҳозирги сиёсатни юргизяпмиз. Энди биз бу сиёсатни имкони борича хатоларга йўл қўймай, кўпроқ самарадорлик билан турмушга татбиқ этишимиз лозим. Олға бориш, қайта қуриш йўлини ,иқтисодий ва сиёсий ислоҳотни янада қатъият билан ўтказиш, мамлакатда тартиб ўрнатиш, жамиятни соғломлаштириш керак. Бугун сизлар мана шу масалалар хусусидаги фикрларингизни айтасизлар, деб ўйлайман.

Бизнинг бугунги вазифамиз — сизларнинг фикрингизни эшитиш. Сизларни суҳбатга, фикрлашишга таклиф этаман.

Магнитогорск металлургия комбинатининг пўлат қуювчиси **В. И. Наумов** сўз олади. Бизнинг Магниткада қайта қуриш қийинчилик билан бораётганини дарров очиқчасига айтмоқчиман, деди у. Менинг назаримда, ишчиларни ўз меҳнатини, моддий ресурсларни тежаш ва ҳисобга олишга қизиқтириш ва ўргатишга ҳали муваффақ бўла олмаганлигимиз бунинг асосий сабабларидан бири-дир. Ҳозир бизда иқтисодий таълим системаси амал қилмоқда, аммо у кўпинча конкрет ишлаб чиқаришдан ажралиб қолган, демакки, унинг самарадорлигини оширишга қаратилмаган. Бу соҳада қиладиган ишларимиз жуда кўп. Гарчи, холисона айтганда, иш силжиган бўлса ҳам, ҳозир корхона фойдадан қанча ажратма олаётганига, бу маблағни биз қандай сарфлаётганимизга қизиқиб қараётган бўлсалар ҳам, бироқ қайта қуриш бошланган кейинги йилларда мен ва ўртоқларим ўзимизни ишлаб чиқаришнинг хўжайинлари деб ҳис эта бошладик, дея олмайман.

Ҳозир фойдадан комбинат олаётган ажратмалар корхонани техника билан қайта қуроллантиришга ва етилган социал масалаларни ҳал этишга етишмаяпти, деди сўзини давом эттириб пўлат қуювчи. Бунинг сабаби шуки, яна ёппасига бараварчилик тантана қилди. Замонавий Липецк заводини ва бу йил 59 ёшга кирган Магниткани олиб кўринг. Гарчи Магниткага реконструкциялаш ва асбоб-ускуналарни алмаштириш учун жуда кўп маблағ керак бўлса ҳам, улар фойдадан ажратмаларни бир хил тарзда олмоқдалар. Бундан ташқари, комбинатда ҳал этилмаган кўпгина социал масалалар йиғилиб қолган. Экология, уй-жой муаммолари, шунингдек, аҳолини моллар ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш, транспорт, сув таъминоти муаммолари шу жумлага киради. Бу муаммоларни ҳал этиш фойданинг миқдори билан бевосита боғлиқдир.

Нотиқ шаҳар аҳолисини товарлар ва хизматлар билан таъминлашни яхшилаш зарурлиги ҳақида ҳам гапирди. У партия взносларидан бошланғич партия ташкилотлари ихтиёрида ички партиявий тадбирларни ўтказиш учун муайян процент қолдириш зарурлиги масаласини ҳам ўртага қўйди.

Комбинат коммунистларининг фикрича, партия ташкилотларидаги ҳисобот ва сайловларни демократиялаш йўлида ҳам янги қадамлар қўйиш зарур. Жумладан, цех партия ташкилотлари секретарларининг сайловини бюро аъзоларининг ўзи эмас, балки барча коммунистларнинг бевосита овоз бериши йўли билан ўтказиш мумкин бўлур эди.

Волгоград ишчилари партиямизнинг иқтисодий программасини қўллаб-қувватламоқдалар, деб таъкидлади Волгоград пўлат сим арқон заводининг сим чўзувчиси **А. Е. Алиференко.** 1 январдан бошлаб хўжалик ҳисобига ўтган корхона коллективи бу тадбирнинг зарурлигини англаб турибди. Хўжалик юритишнинг янги шароитида кўпгина муаммоларга дуч келинди.

Биз ҳаммамиз, жумладан мен ўзим ҳам эскичасига ишлашга одатланиб қолганмиз. Тарки одат — амри маҳол, дейдилар. Аммо ҳозир, туб иқтисодий ислоҳот, иш услубини бутунлай янгилаш шароитида инженер-техник ходимларгина эмас, биз ҳам ўқиб ўрганишимиз керак.

Металл етказиб бериш аниқ-пухта йўлга қўйилмаганлиги — бошқа бир жиҳатдир. Шошма-шошарлик билан ишлаш мана шундан келиб чиқади, бу эса корхона маҳсулотининг сифатига ҳам таъсир қилади, шунинг натижасида маҳсулот ҳозирги талабларга, жаҳон стандартларига мос келмай қолади. Биз ҳаммамиз айни вақтда ҳам маҳсулот етказиб берувчилармиз, ҳам истеъмолчилармиз, деб таъкидлади А. Е. Алиференко. Буни доимо эсда тутиш ва ишга виждонан ёндашиш керак.

Ёш малакали кадрлар кооперативларга кетиб қолаётганлиги кўпгина ишчиларни ташвишга солаётган яна бир масаладир. Нотиқ кооперация муаммоси хусусидаги ўз фикрини айтиб, жамият учун шак-шубҳасиз зарур бўлган кооперация социал адолат ва инсоф принципларига қатъий риоя этиб ривожлантирилиши кераклигини таъкидлади.

Нотиқ атроф-муҳитни муҳофаза қилиш муаммосига ҳам тўхталиб, Волгоград аҳолиси экологияга оид кўпгина масалалар ҳал этилмаганлиги учун ташвишланаётганлигини айтди.

Ишчи оммавий ахборот воситаларининг иши ҳақида гапирганида матбуот органларининг кўпинча олди-қочди хабарларга зўр бераётганликларини, бу эса баъзан салбий оқибатларга олиб бораётганини уқтириб ўтди.

М. С. Горбачев: Волгоградни озиқ-овқат билан таъминлаш ишида қандай ўзгариш бўляпти?

А. Е. Алиференко: Шаҳарда талон системаси амал қилиб турибди. Кир ювиш воситалари — порошок, совун ҳам талонга берилмоқда. Товуқ сотиб олиш мумкин, янги йилдан бошлаб гўшт таъминоти яхшиланди.

Сут маҳсулотларини бемалол харид қилиш мумкин, сабзавот эса етишмаяпти.

Қайта қуриш секинлашиб қолмаслиги учун нима қилиш керак? «В. И. Ленин номли Минск трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг асбобсоз слесари **А. С. Шаранович** ўз нутқини мана шу саволдан бошлади. Бизнинг трактор заводимиз бир маромда ишлаб турибди, деди у. Ҳамма шартномаларни 100 процент бажаряпмиз. Шундай бўлгач, бемалол яшайвермайсанми, яна нима керак. Аммо ҳозир партия бизга шунчаки пул ишлаш билан кифояланиш ярамайди, деб таълим бермоқда.

1987 йил январидан бошлаб биз хўжалик ҳисобининг биринчи моделига ўтиб, тариф ставкаларини, мансаб окладларини ошердик, тунги сменаларга оширилган ҳақ жорий этдик. Аммо иш ҳақини бундан буён ҳам ошираверишимиз мумкин эмас, чунки маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан оқлашга қодир бўлмай қоламиз. Биз халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга қарор бердик. Бироқ Госснабпландан ташқари ишлаб чиқариладиган ва кўплаб талаб қилинаётган маҳсулотлар учун нечундир зарур ресурсларни бермаяпти.

Нотиқ заводнинг хўжалик ҳисоби иккинчи моделига ўтишига нималар ҳалақит бераётгани ҳақида гапириб, нарх белгилаш масалаларига, машина-ускуналар қиймати-нинг ошиб бораётганига батафсил тўхталди.

Материаллар билан, ҳамма хом ашёлар билан таъминлашнинг аҳволи жуда мураккаб. Бу ўринда нарх белгилаш масалаларини, жумладан экспорт нархларини жуда синчиклаб текшириб бориш керак.

Яна бир гап. Оилали ишчи бўлганим учун озиқ-овқат ва саноат молларининг нархлари ошиб бораётганлиги мени ташвишлантиряпти.

Биз СССР Министрлар Советининг бу масала юзасидан қабул қилган қарорини қўллаб-қувватлаймиз.

М. С. Горбачев: Ҳозир биз фан-техника тараққиётини илгари силжитиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш, қишлоқдаги хўжалик юритишнинг янги шаклларига йўл очиш — ҳозир мавжуд бўлган катта чиқимларни камайтириш учун кўп иш қилишимиз керак. Бу иш колхоз ва совхозларнинг экономикасига таъсир қилади, шундан кейинги нархларни бир ёқлик қилиш лозим. Биз бирон-бир таклифлар, мулоҳазага келганимиздан сўнг эса озиқ-овқат ва саноат молларининг, аввало озиқ-овқат маҳсулотларининг нархлари тўғрисидаги бу масалани мамлакатда муҳокама қилиб, халқ билан маслаҳатлашиб ҳал этамиз. Ҳозир келинглар, чиқимларни, маҳсулот таннархини қандай қилиб камайтириш, унумдорликни ошириш, кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариш ҳақида ўйлайлик, эҳтимол ўшанда нархларга ёндашув ҳам бошқача бўлар.

«Ленинград металл заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи слесарлар бригадири **В. С. Чичеров**га сўз берилди.

1988 йилда, деди у, цех коллективи коллектив пудратга ўтишга қарор берди. Бир йил ишлаб кўрдик. Бутун цех бир маромда ишлаяпмиз, ҳар бир киши масъулиятни сезмоқда, одамлар бир-бирларига ёрдам бермоқдалар. 1987 йилда заводимиз 19 та турбина ишлаб чиқарган бўлса, 1988 йилда 25 та ишлаб чиқарди. Меҳнат унумдорлигини ошириш суръатлари 149 процент, ўртача иш ҳақини ўсиш суръатлари 121 процент бўлди.

Нотиқ нормал ишга халақит бераётган камчиликлар орасида бутун корхона миқёсида хўжалик ҳисобини ва коллектив пудратни жорий этишга ҳаддан ташқари суст бурилиш бўяётганини, ишчиларнинг баъзи бир қисми ишлаб топилмаган пул олиш мумкин, деган позицияга тойиб

(Давоми иккинчи бетда).

КАТТА ИСТЕЪДОД ҚИРРАЛАРИ

«Композиторнинг ижоди ўз Ватанининг руҳини ифодалаши лозим», — Рахманиновнинг бу сўзлари дирижёр, композитор, музика маданияти ва жамоат арбоби Евгений Светлановнинг кўп қиррали бутун фаолиятига муқаддима бўлиши мимкин. Совет санъатининг атоқли намояндаси, СССР халқ артисти, Ленин мукофотининг лауреати ўзининг 60 ёшга тўлган кунини нишонламоқда. Москва консерваториясининг катта залида 15 февраль куни бўлган юбилей кечаси ана шу воқеага бағишланди.

Худди шу ерда, мамлакатимиздаги энг кекса музика олий ўқув юртларидан бирида Е. Светланов ўзига хос ижодкор эканлигини илк бор намойиш этган эди. У студентлик йилларидаёқ ССР Иттифоқи Катта театрининг стажерлар группасига қабул қилинган, орадан ўн йил ўтар-ўтмас эса унинг бош дирижёри бўлган эди. Кейинги чорак аср ичида юксак қобилият эгаси бўлган музикачи СССР давлат академик симфоник оркестрига раҳбарлик қилиб, жаҳонда катта шуҳрат қозонди.

Истеъдодли пианиночи Светланов тингловчиларга фортепиано музика меросининг кўплаб саҳифаларини кашф этди. У китоблар ва мақолалар муаллифидир. Бу китоб ва мақолаларда катта санъаткор музика ҳаётининг долзарб муаммоларини ҳал этишдан чуқур манфаатдор эканлиги акс этган. Самимий рус лирикаси оҳанглари билан йўғрилган унинг содда музикаси ҳаммага машҳур.

— Биз музика маданиятимиз қўлга киритган буюк ютуқларни кўз қорачиғимиздек авайлаб асрашимиз, уни покиза сақлашимиз муҳимдир, — дейди Евгений Федорович. — Ўтган йилларда Ватан музикаси хазинасини бойитган барча яхши асарлар доимо янграши, тингловчиларнинг янги-янги авлодларини тарбиялаши лозим.

Кечада ўз ижодий принципларига содиқ қолган дирижёр программасига рус классиклари асарлари киритилган эди. Е. Светланов раҳбарлигидаги СССР давлат Академик симфоник оркестри ижросида Римский-Корсаков, Чайковский, Рахманинов, Скрябин музикалари янгради.

Юбилей кечасида юбиляр шанига кўпдан-кўп яхши гаплар айтилди. Унинг ижоматлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони фахрий унвони билан тақдирланган. Юбилярни табриклаган давлат ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, унинг ҳамкасблари Е. Светланов санъатида замондошларимизнинг фикр-ўйлари ва ҳиссиётларини акс эттанлигини таъкидладилар. Жуда катта ва теран истеъдод соҳиби бўлган санъаткор доимо бизнинг музика ва ижтимоий ҳаётимиз қаердаки қайнаётган бўлса, ўша ерда бўлади.

Кечада М. С. Горбачев рафиқаси билан ва В. А. Медведев рафиқаси билан ҳозир бўлишди.

(ТАСС мухбири).

КАДРЛАР ЎҚУВИ

Тошкентда олий партия мактабидаги партия, совет ва идеология кадрлари малакасини ошириш факультетида тингловчиларнинг навбатдаги группаси — Ўзбекистон ва Туркманистон қишлоқ районлари партия комитетларидаги биринчи секретарларининг ўқуви тугади.

Машғулотларда партия XXVII съезди ва XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорлари асосида марксча-ленинча назария ва КПСС сиёсатининг долзарб муаммолари ўрганилди. Туб иқтисодий ислоҳотни амалга ошириш, озиқ-овқат программасини амалда бажариш, сиёсий система ислоҳоти, партия ички демократиясини чуқурлаштириш ва партия аппаратини қайтадан тузиш, сиёсий раҳбарлик методларини эгаллаш масалаларини ўрганишга алоҳида эътибор берилди.

Тингловчилар ҳузурида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий иш ва кадрлар билан ишлаш бўлимининг мудири П. В. Догонкин, область партия комитетларининг биринчи секретарлари: Қорақалпоғистондан К. С. Саликов, Намангандан — Б. А. Алламуродов, Хоразмдан — Р. М. Худойбергановa, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул ходимлари, министрлик ва идораларнинг раҳбарлари, олимлар сўзга чиқдилар.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида тингловчилар Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР Фанлар академияларининг президентлари М. С. Салоҳиддинов ва О. Г. Овезгелдиев билан учрашиб, фан-техника тараққиётини бошқаришни такомиллаштириш, фан билан ишлаб чиқариш ўртасида иқтисодий ҳамкорлик механизмини яратиш муаммолари хусусида суҳбатлашдилар.

Тингловчилар Тошкент область Оржоникидзе район партия комитетидаги кўчма амалий машғулотда партия ишини қайта қуриш тажрибаси билан танишдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова билан учрашув КПСС социал сиёсатини рўёбга чиқаришнинг амалий масалаларига бағишланди. Ўзбекистон ССР юстиция министри Б. Ғ. Олимжонов, Ўзбекистон ССР Олий суди раиси М. М. Маликов, Ўзбекистон ССР прокурори Д. А. Усатов иштирок этган давра суҳбатида ҳуқуқий ислоҳотни амалга ошириш муаммолари муҳокама қилинди.

Группалардаги семинар машғулотларида сиёсий раҳбарлик органлари, қайта қуриш ташкилотчилари сифатида партия комитетлари ролини оширишнинг назарий ва амалий жиҳатлари муҳокама қилинди. Тингловчилар демократиялаш ва ошкоралик шароитида ташкилий-партиявий ва идеологик иш тажрибасини ўртоқлашдилар. Муаммоли вазиятларни таҳлил этишга бағишланган практикум, партия ташкилотлари фаолиятининг амалий тажрибаси анализ қилинган факультатив ўтказилди.

Қишлоқ район партия комитетлари биринчи секретарларининг эҳтиёт тутилган сайловолди платформаларини моделлаштиришга бағишланган амалий машқ тингловчиларда катта қизиқиш уйготди.

(ЎзТАГ).

ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ—ИШЧИЛАР СИНФИГА, ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ—ҚАЙТА ҚУРИШГА МАДАДИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

кетаётганлигини кўрсатиб ўтди. Баъзан кооперативлар ҳам бунда салбий роль ўйнамоқда. Нотиқ шундай бир мисолни айтиб берди: унинг цехидаги баъзи ишчиларга кооперативга ўтишни таклиф қилишди, 800 сўмдан 1500 сўмгача маош ваъда қилишди. Уларнинг заводдаги иш ҳақи эса ҳозир 500 сўмга борар-бормас.

Ишчининг фикрича, жамиятда номуносиб тарзда катта даромад оладиган қандайдир бир қатлам вужудга келиб қолиши мумкин, бу эса социал адолат принципига зиддир. Бу нарса ҳалол меҳнатчиларни ғазаблантиради. Турли ёшлар марказларига ва ташкилотларига муттаҳам кишилар кириб олиб, йигит-қизларнинг ахлоқини бузаётганлиги ҳақида ташвишланиб гапирди.

Қурилишларда узоқ вақт ишлаб, турли-туман ташаббусларни кўрганман, деди «Мосстрой комитет»нинг 1-«Мосстрой» трести комплекс бригадаси бошлиғи **В. А. Затворницкий**. Бизнинг бригадамиз қурувчилар орасида биринчи комплекс бригада бўлган эди, катта самара берган эди. Ҳозир ҳамма шу усулда ишламоқда. Ўтган йилнинг 1 сентябридан бошлаб ижара пудратига ўтдик. Шу пайтгача биз бригада пудрати усулида ишлар эдик. Бу ишда баъзи нуқсонлар содир бўлиб турди. Кооперативларда аҳвол қандайлигини бир кўришга қарор бердик. Ковровода, яна баъзи жойларда бўлиб, ҳар ҳолда ижарага ўтиш маъқул, деб тондик, ўтган йилнинг биринчи сентябридан бошлаб ижарага ўтдик. Иш ҳақимиз ошди, иш маданияти кўтарилди, масъулият кучайди.

104 минг сўм соф фойда олдик. Хўш, уни қандай тақсимладик? Социал-маданий-маиший ишларга, янги техникага қолдирдик, давлатга 20 минг сўм ўтказдик, социал страхованиени ҳам унутмадик, путёвкаларга, квартираларга сотиб олишга ҳам пул ажратдик. Бир йилдан кейин бригада учун иккиучта квартира сотиб олиш ҳуқуқига эгамиз, майли одамлар мазза қилиб яшайверишсин.

Очиғини айтсам, ижара жуда манфаатли, уни кооператив билан ҳам, бригада пудрати билан ҳам, коллектив пудрати билан ҳам таққослаб бўлмайди. Бизда ижара фойда олиш учун, яхшироқ ишлаш учун бирданбир усул. Бригадамиз ҳозирча уялиб қолгани йўқ.

Бироқ ижарани ҳам такомиллаштириш керак. Масалан, ҳар ойда юқори ташкилотларнинг эҳтиёжлари учун минг сўм ажратамиз, ҳар ойда бригадаларнинг ойлиги учун 2 минг сўм берамиз. Демак, учдан бири юқори ташкилотларнинг ихтиёрига берилаяпти. Қурувчилар «Мосстройкомитет» тузилиши билан қурилиш бошқармалари камаяди, йириклаштирилган трестлар қолади, бригадалар йириклаштирилади, деб умид қилган эдилар. Аммо бундай бўлмади. Комитетнинг ўзи йириклашиб, кенгайиб бора бошлади. Шундай ташкилотлар пайдо бўлдики, менимча уларга бир тийин ҳам тўламаслик керак.

Яна икки масалага тўхталмоқчиман: биринчиси — ёшлар ҳақида. Ёшларнинг ўқиши билан ишлашини, реал турмуш талабларини яхшироқ бирга қўшиб олиб бориш керак. Бу — давлат аҳамиятига эга бўлган катта масала. Бу масала — қурувчилардан бошқалар учун ҳам актуалдир.

Энди студентлар ҳақидаги масала. Уларни биз беш йил ўқитамиз. Шундан кейин институтни битириб келганларга қурилишда жуда кўп нарсаларни ўргатишга тўғри келади. Хўш, булар қанақанги ёш мутахассислар? Бу аҳволда улар қаригунларича ўқийдилар-ку. Ҳаммалари эмас, албатта. Аммо кўплари шундай қилишади.

Давлат қабули ҳақида ҳам гапирмоқчиман. Бу ишни аввал заводда йўлга қўйиш, кейин эса қурилишда жорий этиш керак. Завод қийшиқ панелларни юборса, қандай қилиб тўғриласа бўлади? Биз бўлсак квартираларни битказиб, калитини топширишимиз керак, ана шунда янги кўчиб келувчилар ҳеч бир таъна қилмайдиган бўладилар.

Қайта қуришга келганда шуни айтиш керакки, ишчилар синфи — қайта қуриш тарафдори. Энди биз ундан қайтмаймиз, биринчи сафларда борамиз. Бунинг маъноси шуки, биз яхшироқ ишлашимиз керак.

Шаҳарда ва заводимизда қайта қуриш бормоқда, аммо баъзи масалаларда қийинчиликлар учраб турибди, деди Харьков «Серп и Молот» моторсозлик заводи ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесари **А. Г. Гринченко**. Коллектив бир маромда ишлаб келмоқда. Аммо фойдадан озгина процент олаяпти. 72 проценти давлат бюджетига ва министрликка кетаяпти. Қолган 28 процент билан ўзжой муаммосини ва бошқа муаммоларни ҳал қила олмаймиз. Бизнинг ҳисоб-китобларимизга кўра, бу ишларга лоақал фойданинг 40 проценти керак бўлади. Мендан аввал сўзга чиққан ишчиларни ҳам шу масала қизиқтираяпти. Назаримда бу масалани қайта кўриб чиқиш керак.

Биз қишлоқ хўжалиги учун машиналар ишлаб чиқараяпмиз ва Марказий Комитет бу муаммони ҳал этишни жадаллаштириш чоратадбирларини кўраётганини сезиб турибмиз. Ҳозир қишлоқ хўжалигига ёрдам бериш керак, албатта. Бизнинг заводимиз 13 та колхозга оталиқ ёрдами бераяпти. Бунинг учун эса маблағ керак. Металл, цемент, бошқа материаллар керак. Буларнинг ҳаммаси қаердан олинади? Корхона тежаб қолган маблағидан олинади, ҳозирча бошқа манба йўқ. Магазинларда гўшт ҳам, сут ҳам етарли миқдорда бўлиши учун, картошка ҳам бўлиши учун қишлоққа ҳозиргидан анча зиёдроқ ёрдам бериш керак. Шундай таклиф бор. Министрликлар қишлоққа оталиқ ёрдами бериш учун ҳеч бўлмаганда ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг 1-3 проценти миқдорида давлат буюртмасини планлаштирсинлар. Шундан икки йилча ўтгач, қишлоқ хўжалик маҳсулоти анчагина кўпайишига аминман.

Халқ истеъмол моллари ҳақида ҳам гапирмоқчиман. Ҳозир Харьков трактор заводи жажжи трактор ишлаб чиқди. Ҳозирча биз уларни жуда кам, бир неча ўнтагина ишлаб чиқараяпмиз. Қишлоқ хўжалигимизни шундай машиналар билан таъминлаш учун улардан лоақал йилига 30 мингта ишлаб чиқариш керак. Кеча биз министрликда шу ҳақда гаплашдик. Биз, шаҳарликлар, қишлоқ аҳолисининг эҳтиёжларини дилга яқин олишимиз лозим.

Клайпедадаги «Балтия» кемасозлик заводининг кема йиғувчилар бригадири **К. Машмонас** минбарга чиқади. У Литва ССРда вужудга келган вазият ҳақида гапириб, республика ишчилар синфи, халқи қайта қуриш тарафдори эканини, оз бўлмаса, Литваниг Совет Иттифоқи составидан чиқишини талаб қилаётган экстремист унсурларга қарши эканини таъкидлади.

М. С. Горбачев. Литванинг СССР составидан чиқишини талаб қилаётган кишилар — ё шахсий нафсониятга муккасидан кетган, амалпарастлик илинжи билан яшайдиган кишилар ёки ўтакетган экстремистлардир. Улар умуман социализмни ёқтирмайдилар. Улардан сиз билан бизнинг қадриятларимизни, ишчилар билан деҳқонларнинг манфаатларини ҳимоя қилишларини кутиш беҳуда. Осойишта бўлайлик, аммо уларга кескин зарба ҳам берайлик. Қайта қуриш бизга ҳамма масалаларни, суриштириб билиш ва ҳал этишга ёрдам бериши керак. Ленин: умумий масалаларни билмай туриб, жузъий масалаларга киришманглар, деб такрорлашни яхши кўрар эди. Шу боисдан ҳам биз ҳар бир республиканинг, ҳар бир Марказий Комитетнинг, олимларнинг, жамоатчиликнинг миллатлараро муносабатлар муаммолари хусусидаги фикрини сўрадик. Бизнинг асосий принципимиз ана шундай: кучли марказ ва кучли республикалар бўлсин. Арманистондаги вазият бунга мисол бўла олади. Табиий офатдан жабрланган республикага бутун мамлакат ёрдам бера бошлади. Кўрдингизми, бизнинг бирлигимизга қарши шиорлар ташлаётган, ўзининг гаразли мақсади йўлида худбинларча иш тутаётган кимсалар халқнинг тақдирини ўйламайдилар. Булар — жуда ҳалокатли шиорлар бўлиб, боши берк кўчага судрайди.

Етилган масалалар, муаммолар бор, уларни ҳал қилиш керак. Бироқ республикалардаги барча халқларнинг манфаатларини уйғунлаштириш асосида ҳурмат ва принципиаллик билан ҳал этиш лозим. Бирон-бир масалани фақат бир халқ манфаатларини кўзлаб, СССРдаги бошқа халқларга зарар етказадиган тарзда ҳал этишга йўл қўйиб бўладими, ахир? Ишчилар синфи шуни билиши керак, биз барча иттифоқдош совет республикаларини уйғун равишда ривожлантириш, мамлакатимизнинг бирлигини мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни қилаверамиз.

К. М. Ашмонас: Бу масалаларни хўжалик ҳисоби, демократиялаш асосида ҳал этиш мумкин. Келгуси йилданоқ республика хўжалик ҳисобига ўта бошлаши керак.

Нотиқнинг фикрича, Литва Компартиясига кадрлар сиёсати, молиявий фаолият масалаларини ҳал этишда кўпроқ мустақиллик бериш зарур.

Нотиқ «Кучли марказ — кучли республикалар» ғоясини қўллаб-қувватлади, шу билан бирга у, башарти область ҳам кучли бўлса, республика кучли бўлса, менинг фикримча, ана шунда марказ ҳам кучли бўлади, деди.

Республика ишчилар синфи, коммунистлари — қайта қуриш, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси белгилаб берган ғояларнинг тарафдоридир.

Кенгашга келишдан илгари мен шаҳримиздаги 10 та меҳнат коллективида одамлар билан учрашдим, деди Череповец металлургия комбинатининг слесари **Ю. В. Архипов**. Халқни ҳозир, аввало, экология ташвишлантираётганига ишонч қилдим. Биз бундан 35 йил муқаддам металлургия комбинатига пойдевор қўяётганимизда катта хатога йўл қўйган эканмиз, эндиликда уй-жой массиви ишлаб чиқаришдан бор-йўғи юз метр нарида жойлашган. Экология вазиятини соғломлаштириш учун кескин чоралар кўриш зарур.

Энди уй-жой ҳақида. Яна ўзимдан қиёс. Комбинатда 33 йилдан бери ишлайман. Ҳозир 52 ёшдаман. Фақат куни кечагина уй-жойлик бўлдим.

Бу масалада қатъиян қайта қуриш бўлиши лозим, деб ҳисоблайман. Яна қанча-қанча одамлар қаригунларича ётоқхоналарда туришибди, яна қанчаси навбат кутишмоқда. Оилалардаги мураккаб муаммолар ҳам шундан. Қурилиш суръатларини янада ошириш керак.

Яна бир гап: озиқ-овқат билан таъминлашнинг карточка-талон системаси жорий этилганига нима дейиш мумкин? Шунга кўра, пўлат эритувчи, домна цехи ёки кокс печида меҳнат қилаётган ишчилар ойига ярим кило колбаса олишяпти. Шу ҳам инсофданми?

Мени оддий коммунист сифатида ҳозир барча конференцияларда — комбинат, шаҳар, область конференцияларида халқ партиянинг яхши раҳбарларини сайлагани қувонтирмоқда. Улар ишчилар синфи яхшироқ яшаши учун, айниқса, уй-жой кўпайиши учун ҳаракатни бошлаб юбордилар.

М. С. Горбачев: Юрий Васильевич, биз уй-жой қурилиши суръатларини оширяпмиз ва бундан буён ҳам ошириб бораверамиз. Соғлиқни сақлаш, маориф, маданиятга жуда катта маблағ ажратилди. Аммо ўтган йили 1987 йилга нисбатан қурилиш суръатлари пасайиб қолди, илгариги ўсиш бўлмади. Сизга яна шуни айтмоқчиманки, кўп нарсаларни планлаштириш мумкин, аммо жойларда иш ташкил этилиб, бу маблағларнинг барчаси ўзлаштирилиб, объектлар квартиралар, касалхоналар, мактаблар, болалар боғчаларига айланмаса, бундай программаларнинг нафи ош бўлади. Шунинг учун ҳам турмушнинг барча соҳаларини чинакамига ишчи назорати остига олиш керак. Биз ўртоқ Шалаев билан маслаҳатлашиб олдик, ҳозир бу иш юришиб кетди.

Ишчи назоратини савдо ва истеъмол соҳасидан бошлаганимизнинг боиси нимада? Бунинг сабаби шундаки, йил сайин озиқ-овқат, товарлар ишлаб чиқариш кўпаймоқда; пештахталарда эса бу нарсалар мўл-кўл бўлиш ўёқда турсин, баъзи шаҳарларда ҳатто камайиб кетди. Бу маҳсулотлар қаерларда туриб қолмоқда ва қаёққа ғойиб бўлмоқда? Мен Красноярск шаҳрида бўлганимда у ердаги ишчилар бу масалаларни кескин қилиб ўртага қўйишди. Ўлка партия комитетининг биринчи секретаридан маҳсулот ва товарлар қаёққа кетяпти, деб сўрадим. Ўлкада барча ресурсларни, улар қандай тақсимланаётганини таҳлил этадиган махсус озиқ-овқат комиссияси тузилди. Бу комиссия қанчадан-қанча бемаънигарчиликларни очиб ташлади!

Биз савдо ва истеъмол соҳасида ялпи ишчи назорати зарурлигини уқиб олдик. Бир аёлдан хат олдим. У болалар колготкисини ямашимизга тўғри келаяпти, чунки магазинда йўқ, деб ёзибди. Бир чоғроқ магазин текшириб кўрилганида, унда бир ярим-икки минг болалар колготкиси борлиги аниқланди! Сунъий тақчиллик оқибатида социал қийинчиликлар юзага келмоқда. Мамлакат хўжайини бўлган халқ ишчи назорати орқали активроқ ҳаракат қилиши, ҳамма ишни ўз қўлига олиши лозим. Шу боисдан ҳам сиз масалани тўғри кўтаряпсиз.

Москва шаҳридаги «Силуэт» ишлаб чиқариш бирлашмаси ателъесининг устаси **Е. К. Малькова** мажлис аҳли эътиборини меҳнат унумдорлиги сust ўсаётганлиги сабабларига қаратди. Бу масаланинг ҳал этилиши илм-фанга, фан-техника тараққиётига муносабатимизга боғлиқ бўлади. Мамлакатимиз ихтиёрида жуда катта фан-техника потенциали бор. Аммо қўл меҳнати, айниқса, енгил саноатда кўп, ҳолбуки бу соҳада, асосан аёллар ишлашмоқда. Тадқиқот институтлари наф бериши, ишлаб чиқариш эҳтиёжларидан ажралиб қолмаслиги керак.

Мен хизмат кўрсатиш соҳасида ишлайман, деди нотиқ. Ҳозир олдимизда кўп муаммолар турибди, қайта қуришнинг муваффақияти кўп жиҳатдан ана шу муаммоларнинг ҳал этилишига боғлиқдир. Биз, тармоқнинг оддий меҳнаткашлари, зўр бериб ишлаб, хизмат кўрсатиш соҳасини юксалтириб бораверишга лозимлигини тушуниб турибмиз. Ҳамонки шундай экан, нега энди партия Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг тармоқни ускуна билан таъминлаш хусусидаги қарорларидан деярли бирортаси ҳам бажарилмаяпти?

Бу ерда кооперативлар ҳақида анча гапиришди, лекин бир жиҳатни тилга олишмади. Халқ кооператорлардан нороза бўлганлигининг боиси асосан шундаки, аввал бошданоқ кооператорлар ва давлат корхоналарининг ишчилари тенг бўлмаган шароитларга қўйилди. Кадрлар давлат секторидан кетиб қолишмоқда. Тажрибали мутахассислар кооперативларга ўтиб кетиши тармоғимизнинг тинкасини қуритмоқда. Кооперативлар фаолиятининг яна бир жиҳати ҳақида гапирмоқчиман: биз бозорда товарлар мўл-кўл бўлади, деб кутган эдик, аммо бунинг ўрнига нарх-наво ҳаддан ташқари кўтарилиб кетмоқда, тақчиллик ўсмоқда. Буни кўрмасликка олишимиз мумкин эмас. Ишчилар сайловолди йиғилишларида шу ҳақда гапирмоқдалар. Кооперативлар моддий-техника таъминоти гарантияланмаганлиги сабабли, чакана савдодан кўпгина товарлар ғойиб бўлмоқда.

Шундан кейин ўртоқ Т. Малькова хотин-қизларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, отпускалар давомийлигини кўпайтириш, болаларни тарбиялаш учун шарт-шароит яратиш хусусидаги долзарб масалаларга эътиборни қаратди.

Тирасполь шаҳридаги ВЛКСМ 40 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси бригадири **В. Н. Величко**га сўз берилади. Бизнинг олти минг киши ишлайдиган коллективимиз қайта қуришни қизғин қўллаб-қувватлаётганлигини айтиб қўйишни мендан илтимос қилди, деди у. Бизда муаммолар кўп. Уй-жой муштакул масала бўлиб турибди. Хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ўтдик, пулимиз бор, маблағни шаҳар ижроия комитетига ўтказяпмиз, бироқ ижроия комитет биздан қарздор бўлиб қолди, жуда кўп квартирани бергани йўқ. Назаримда, бу муаммони эндиликда Марказий Комитет ёрдамида ҳал этиш керак. Хўжалик усулида қуринг, дейишмоқда, лекин бунинг учун ихтиёримизда қувват кам. Шаҳар ижроия комитети пул олган экан, ваъдасининг устидан чиқиши керак.

Ҳаммамизга тааллуқли масала — фойда ҳақида гапирмоқчиман. Ҳар қалай фойдани тақсимлаш меҳнат харажатларининг камайишига ҳам боғлиқ бўлиши лозим.

М. С. Горбачев: Мен шу нутқни кутган эдим. Кўпчилик ўртоқлар фойдадан нормативлар ажратмалар тўғрисидаги масалани тилга олдилар, улар нормативларни камайтириш ва заводга кўпроқ маблағ қолдириш лозимлигини таъкидлашди. Нега энди, масалани бошқача таҳлитда қўймаслик керак: таннархни, меҳнат сарфини камайтириш эвазига кўпроқ фойда олиш керак эмасми?

В. Н. Величко: Тўғри. Биз шунинг ҳаракатидамиз.

«Уралмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Урал оғир машинасозлик заводи токарлар бригадасининг бошлиғи **А. М. Королев**га сўз берилади.

Районимизда, деди у, меҳнат коллективлари кенгашлари раисларининг кенгашини тузиш тўғрисида ўйлашмоқдалар, яъни яна бюрократик аппаратнинг қандайдир устқуртмаси пайдо бўлмоқда. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. Меҳнат коллективи кенгаши ўз масалалари билан шуғулланиши керак. Бу масалалар эса тўлиб-тошиб ётибди. Бизнинг кенгашимизда 77 киши бор, унга ишчилар ҳам, раҳбарлар ҳам киришган, бироқ ҳаммамиз ва ҳар биримиз эндиликда ўқиб ўрганишимиз — конкрет экономикани, хўжалик ҳисобида ишни қандай юритишни ўқиб ўрганишимиз керак. Биз шундай программа тузиб чиқдик.

Яна бир масала бор. Биз ҳаммамиз ҳуқуқий давлат тарафдоримиз. Дарҳақиқат, ҳозир кўп ҳуқуқлар бериб қўйилди. Аммо бу ҳуқуқлардан кўпинча сафсатабозлар фойдаланишмоқда. Улар митинг чақиришади, гапиришади, аммо ҳеч нарсага жавобгар эмаслар. Жавобгарлик эса керак. Айниқса, ёшларни тарбиялашда жавобгарлик зарур. Бизнинг энг яхши анъаналаримизни унутмаслик, уларни асраб-авайлаш ва кўпайтириш лозим.

«Мегионгазстрой» трести комплекс бригадасининг раҳбари **Н. П. Нежданов** ижара пудрати шароитида иш қандай бораётганлиги ҳақида гапирди.

Шипшийдам жойда иш бошлаган эдик, деди у. 15 йил мобайнида бригада пудрати, коллектив пудрат билан машғул бўлдик, хўжалик ҳисобининг биринчи ва иккинчи моделларини жорий қилдик, шу йилдан бошлаб эса ижара пудратига ўтдик. Шартномавий муносабатлардан кўра ҳам яхшироқ, демокративроқ нарса бормикан? Буйруқбозлик усули, текисчилик барҳам топади. Энг муҳими — пировард натижалардир. Коллектив тимсолида ижтимоий ишлаб чиқариш воситаларининг ҳақиқий эгаси пайдо бўлади. Аммо, афсуски, анча вақт ўтган бўлса ҳам, ижара пудрати қийинчилик билан ривожланмоқда. Шу метод асосида ишлаяпмиз, деб ўйлаётган кўпгина коллективлар янгилишмоқдалар. Аммо раҳбарлар хотиржам, чунки ҳисобот жойида. Ижара ҳақида Қонун йўқлиги халал бермоқда. Бунинг оқибатида идоралар ижара ҳақидаги ўз Низомларини ишлаб чиқмоқдалар.

М. С. Горбачев: Яқин орада ижара ҳақида тегишли Фармон чиқади, кейинчалик Қонун ҳам эълон қилинади.

Н. П. Нежданов. Шу билан бир қаторда ишлаб чиқариш воситалари улгуржи савдоси негизларини ҳам яратиш керак. Шундагина ижара равнақ топади, деб ўйлайман.

Газета ўқиб, телевизор кўрамиз: етакчи экономистларимиз гапириб, чинакам хўжалик ҳисоби ва ижара тўла ишга тушса, қайта қуриш авж олади, деб таъкидламоқдалар. Эҳтимол, бу экономистларга конкрет участкаларда ишлаш имконияти берилиши лозимдир?

Биз илгари қандай ишлаганимизни яхши биламиз, деди «Таллинстрой» трести қурилиш бошқармаси бригадири **В. А. Саар**. Ҳозир эса бундан буён яхшироқ ишлашни ўйлашимиз керак. Одамлар ўзларини республикалари, ўлкалари, областларининг асл хўжайинлари, деб ҳис этишлари жуда муҳим, деб ҳисоблайман. Чунки, улардан бошқа ҳеч ким маҳаллий имкониятларни бу қадар яхши билмайди ва ҳар бир масала хусусида Москвадан буйруқ келишини кутиб ўтириш керак эмас.

Қурилишсиз қайта қуриш рўёбга чиқмайди. Шунинг учун биз бу тармоқни кўтаришимиз керак. Ҳозирча биз дуруст ишлаётганимиз йўқ, ишимизни чет эллардаги энг яхши тажриба билан ҳам таққослаб бўлмайди. Бунинг маъноси, жумладан шундаки, мастерларимиз, инженерларимиз ишининг самараси оз, шу боисдан ҳам ишчилар самаралироқ меҳнат қилишни исташмаяпти. Одамларимизнинг сира камситадиган жойи йўқ, биз энг ривожланган мамлакатлардаги кишилар сингари тез ва яхши ишлашга қодирмиз. Хўш, шундай экан, бизга нима халал беряпти?

Назаримда, соғлом рақобатнинг йўқлиги халал бермоқда. Агар бир шаҳарда жуда катта бўлмаган бир нечта қурилиш ташкилоти бўлса, улар одамларни ўйлаб, умуман ишни ўйлаб бирбирлари билан рақобат қилишлари мумкин бўлур эди. Шунда самара ҳам кўпроқ бўлади. Ана ўшанда одамларнинг кооперативларга кетиб қолишини ҳам камайтириш мумкин. Сир эмаски, кооперативларда ишлаб кўп пул топмоқдалар.

Мен ижарачиман, ўз иш жойимда, яъни автомобилда ўзимни ҳақиқий хўжайин деб биламан, деди Москва областидаги Химки юк автотранспорти корхонасининг ҳайдовчиси **С. Н. Сисоев**. Пландаги барча юмушини бажарганидан кейин корхонанинг ҳар бир ҳайдовчиси машинадан аҳолига хизмат кўрсатиш учун фойдаланиши мумкин. Ижара пудрати яним йил ичида районимизда аҳолининг автомобилда юк ташишга бўлган эҳтиёжини тўла қондиришга эришди. Ижара пудрати отпуска вақтида ҳам ишлаб пул топиш имкониятини беради. Отпуска вақтида ҳам ишламоқчи экансан, марҳамат, автомобиль олишинг мумкин. Кассага ижара ҳақини топширу, транспортга маҳтал бўлиб турган совхозга жўнаб кетавер.

Нотиқ газ ёнилғисида ишлайдиган машиналарни бошқараётган ҳайдовчиларнинг меҳнат шароити хусусида куйиниб гапирди: газ чиқиб кетаётгани сабабли ҳайдовчининг иш қобилияти сусаяди. Автокорхоналар ялписига ижара пудратига ўтаётганида ҳам ёнилғини улгуржи савдода сотиш масаласи муқаррар пайдо бўлади. Назаримда, деди у, бу асосий масаладир.

Ана шундай мароқли суҳбатда иштирок этаётганимдан, ўз республикам, умуман Иттифоқимиз ҳақидаги ўй-фикрларимни, ташвишларимни баҳам кўраётганимдан ғоятда ҳаяжонланиб, деди Ригадаги «Латвия» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг мастери **Н. Л. Ножинская**.

Енгил саноатнинг нуфузи ҳақида кўп яхши қарорлар қабул қилинган эди, лекин бу қарорларнинг анчаси қоғозда қолиб кетди. Латвияда ҳам кўпгина лойиҳалар амалга ошмади. Нотиқ корхонанинг конкрет муаммоларига тўхталди. Бошқарув аппарати ходимларининг кўплиги — ана шу муаммолардан биридир. Яқинда, деди у, бош директоримиз Англияда тикув фирмасининг иши билан танишибди. Шу корхонада 350 киши ишлар экан, уларга эса бор-йўғи 5 киши раҳбарлик қилар экан. Бизда эса аппарат ходимлари, ҳойнаҳой беш баравар кўп бўлса керак.

Мен министримиз ўртоқ Клюев ҳузурига кириб, реконструкция бошлаб оғир даврни бошидан кечираётган корхоналар учун, лоақал вақтинча бўлса ҳам бюджетга ажратмаларни камайтириш масаласини қўйдим. Министр, бу беш йиллик ҳисоб-китоблари тайин, деб айтди. Ахир бизда қайта қуриш-ку, наҳотки, эски қоliплардан лоақал биттасини бузиб ташлаш мумкин бўлмаса? Ҳамманинг сочини битта «устарада» олиш шартми?

Тикувчиларнинг яна бир таклифи бор. Давлат ҳам, биз ҳам чеварларга ҳунар ўргатамиз, уларга разряд берамиз. Кооператив эса тайёр мутахассисларни олади-қўяди. Ҳойнаҳой, кооператив яхши тажрибали ходим етказиб берилгани учун корсавдоси негизларини ҳам яратиш керак. Шундагина ижара равнақ топади, деб ўйлайман.

Газета ўқиб, телевизор кўрамиз: етакчи экономистларимиз гапириб, чинакам хўжалик ҳисоби ва ижара тўла ишга тушса, қайта қуриш авж олади, деб таъкидламоқдалар. Эҳтимол, бу экономистларга конкрет участкаларда ишлаш имконияти берилиши лозимдир?

Биз илгари қандай ишлаганимизни яхши биламиз, деди «Таллинстрой» трести қурилиш бошқармаси бригадири **В. А. Саар**. Ҳозир эса бундан буён яхшироқ ишлашни ўйлашимиз керак. Одамлар ўзларини республикалари, ўлкалари, областларининг асл хўжайинлари, деб ҳис этишлари жуда муҳим, деб ҳисоблайман. Чунки, улардан бошқа ҳеч ким маҳаллий имкониятларни бу қадар яхши билмайди ва ҳар бир масала хусусида Москвадан буйруқ келишини кутиб ўтириш керак эмас.

Қурилишсиз қайта қуриш рўёбга чиқмайди. Шунинг учун биз бу тармоқни кўтаришимиз керак. Ҳозирча биз дуруст ишлаётганимиз йўқ, ишимизни чет эллардаги энг яхши тажриба билан ҳам таққослаб бўлмайди. Бунинг маъноси, жумладан шундаки, мастерларимиз, инженерларимиз ишининг самараси оз, шу боисдан ҳам ишчилар самаралироқ меҳнат қилишни исташмаяпти. Одамларимизнинг сира камситадиган жойи йўқ, биз энг ривожланган мамлакатлардаги кишилар сингари тез ва яхши ишлашга қодирмиз. Хўш, шундай экан, бизга нима халал беряпти?

Назаримда, соғлом рақобатнинг йўқлиги халал бермоқда. Агар бир шаҳарда жуда катта бўлмаган бир нечта қурилиш ташкилоти бўлса, улар одамларни ўйлаб, умуман ишни ўйлаб бирбирлари билан рақобат қилишлари мумкин бўлур эди. Шунда самара ҳам кўпроқ бўлади. Ана ўшанда одамларнинг кооперативларга кетиб қолишини ҳам камайтириш мумкин. Сир эмаски, кооперативларда ишлаб кўп пул топмоқдалар.

Мен ижарачиман, ўз иш жойимда, яъни автомобилда ўзимни ҳақиқий хўжайин деб биламан, деди Москва областидаги Химки юк автотранспорти корхонасининг ҳайдовчиси **С. Н. Сисоев**. Пландаги барча юмушини бажарганидан кейин корхонанинг ҳар бир ҳайдовчиси машинадан аҳолига хизмат кўрсатиш учун фойдаланиши мумкин. Ижара пудрати яним йил ичида районимизда аҳолининг автомобилда юк ташишга бўлган эҳтиёжини тўла қондиришга эришди. Ижара пудрати отпуска вақтида ҳам ишлаб пул топиш имкониятини беради. Отпуска вақтида ҳам ишламоқчи экансан, марҳамат, автомобиль олишинг мумкин. Кассага ижара ҳақини топширу, транспортга маҳтал бўлиб турган совхозга жўнаб кетавер.

Нотиқ газ ёнилғисида ишлайдиган машиналарни бошқараётган ҳайдовчиларнинг меҳнат шароити хусусида куйиниб гапирди: газ чиқиб кетаётгани сабабли ҳайдовчининг иш қобилияти сусаяди. Автокорхоналар ялписига ижара пудратига ўтаётганида ҳам ёнилғини улгуржи савдода сотиш масаласи муқаррар пайдо бўлади. Назаримда, деди у, бу асосий масаладир.

Ана шундай мароқли суҳбатда иштирок этаётганимдан, ўз республикам, умуман Иттифоқимиз ҳақидаги ўй-фикрларимни, ташвишларимни баҳам кўраётганимдан ғоятда ҳаяжонланиб, деди Ригадаги «Латвия» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг мастери **Н. Л. Ножинская**.

Енгил саноатнинг нуфузи ҳақида кўп яхши қарорлар қабул қилинган эди, лекин бу қарорларнинг анчаси қоғозда қолиб кетди. Латвияда ҳам кўпгина лойиҳалар амалга ошмади. Нотиқ корхонанинг конкрет муаммоларига тўхталди. Бошқарув аппарати ходимларининг кўплиги — ана шу муаммолардан биридир. Яқинда, деди у, бош директоримиз Англияда тикув фирмасининг иши билан танишибди. Шу корхонада 350 киши ишлар экан, уларга эса бор-йўғи 5 киши раҳбарлик қилар экан. Бизда эса аппарат ходимлари, ҳойнаҳой беш баравар кўп бўлса керак.

Мен министримиз ўртоқ Клюев ҳузурига кириб, реконструкция бошлаб оғир даврни бошидан кечираётган корхоналар учун, лоақал вақтинча бўлса ҳам бюджетга ажратмаларни камайтириш масаласини қўйдим. Министр, бу беш йиллик ҳисоб-китоблари тайин, деб айтди. Ахир бизда қайта қуриш-ку, наҳотки, эски қоliплардан лоақал биттасини бузиб ташлаш мумкин бўлмаса? Ҳамманинг сочини битта «устарада» олиш шартми?

Тикувчиларнинг яна бир таклифи бор. Давлат ҳам, биз ҳам чеварларга ҳунар ўргатамиз, уларга разряд берамиз. Кооператив эса тайёр мутахассисларни олади-қўяди. Ҳойнаҳой, кооператив яхши тажрибали ходим етказиб берилгани учун корсавдоси негизларини ҳам яратиш керак. Шундагина ижара равнақ топади, деб ўйлайман.

Газета ўқиб, телевизор кўрамиз: етакчи экономистларимиз гапириб, чинакам хўжалик ҳисоби ва ижара тўла ишга тушса, қайта қуриш авж олади, деб таъкидламоқдалар. Эҳтимол, бу экономистларга конкрет участкаларда ишлаш имконияти берилиши лозимдир?

Биз илгари қандай ишлаганимизни яхши биламиз, деди «Таллинстрой» трести қурилиш бошқармаси бригадири **В. А. Саар**. Ҳозир эса бундан буён яхшироқ ишлашни ўйлашимиз керак. Одамлар ўзларини республикалари, ўлкалари, областларининг асл хўжайинлари, деб ҳис этишлари жуда муҳим, деб ҳисоблайман. Чунки, улардан бошқа ҳеч ким маҳаллий имкониятларни бу қадар яхши билмайди ва ҳар бир масала хусусида Москвадан буйруқ келишини кутиб ўтириш керак эмас.

Қурилишсиз қайта қуриш рўёбга чиқмайди. Шунинг учун биз бу тармоқни кўтаришимиз керак. Ҳозирча биз дуруст ишлаётганимиз йўқ, ишимизни чет эллардаги энг яхши тажриба билан ҳам таққослаб бўлмайди. Бунинг маъноси, жумладан шундаки, мастерларимиз, инженерларимиз ишининг самараси оз, шу боисдан ҳам ишчилар самаралироқ меҳнат қилишни исташмаяпти. Одамларимизнинг сира камситадиган жойи йўқ, биз энг ривожланган мамлакатлардаги кишилар сингари тез ва яхши ишлашга қодирмиз. Хўш, шундай экан, бизга нима халал беряпти?

Назаримда, соғлом рақобатнинг йўқлиги халал бермоқда. Агар бир шаҳарда жуда катта бўлмаган бир нечта қурилиш ташкилоти бўлса, улар одамларни ўйлаб, умуман ишни ўйлаб бирбирлари билан рақобат қилишлари мумкин бўлур эди. Шунда самара ҳам кўпроқ бўлади. Ана ўшанда одамларнинг кооперативларга кетиб қолишини ҳам камайтириш мумкин. Сир эмаски, кооперативларда ишлаб кўп пул топмоқдалар.

Мен ижарачиман, ўз иш жойимда, яъни автомобилда ўзимни ҳақиқий хўжайин деб биламан, деди Москва областидаги Химки юк автотранспорти корхонасининг ҳайдовчиси **С. Н. Сисоев**. Пландаги барча юмушини бажарганидан кейин корхонанинг ҳар бир ҳайдовчиси машинадан аҳолига хизмат кўрсатиш учун фойдаланиши мумкин. Ижара пудрати яним йил ичида районимизда аҳолининг автомобилда юк ташишга бўлган эҳтиёжини тўла қондиришга эришди. Ижара пудрати отпуска вақтида ҳам ишлаб пул топиш имкониятини беради. Отпуска вақтида ҳам ишламоқчи экансан, марҳамат, автомобиль олишинг мумкин. Кассага ижара ҳақини топширу, транспортга маҳтал бўлиб турган совхозга жўнаб кетавер.

Нотиқ газ ёнилғисида ишлайдиган машиналарни бошқараётган ҳайдовчиларнинг меҳнат шароити хусусида куйиниб гапирди: газ чиқиб кетаётгани сабабли ҳайдовчининг иш қобилияти сусаяди. Автокорхоналар ялписига ижара пудратига ўтаётганида ҳам ёнилғини улгуржи савдода сотиш масаласи муқаррар пайдо бўлади. Назаримда, деди у, бу асосий масаладир.

Ана шундай мароқли суҳбатда иштирок этаётганимдан, ўз республикам, умуман Иттифоқимиз ҳақидаги ўй-фикрларимни, ташвишларимни баҳам кўраётганимдан ғоятда ҳаяжонланиб, деди Ригадаги «Латвия» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг мастери **Н. Л. Ножинская**.

ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ—ИШЧИЛАР СИНФИГА, ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ— ҚАЙТА ҚУРИШГА МАДАДИ

(Давоми. Боши иккинчи бетда).

деб сўрамаган бўлур эдик. Гарчи биз, ҳар қалай, — мен кўпчилик ўртоқларнинг фикрига қўшиламан, жамиятимиздаги социал жиҳатдан энг актив ва жуда кўп сонли синф бўлсак ҳам, маълум маънода, назаримда ҳозир сиёсий сусткашлик қилмоқдамиз. Биз кўп йиллар мобайнида ишлаб чиқаришни бошқаришдан ва давлат масалаларини ҳал этишда қатнашишдан четлатиб қўйилдик ҳамда партиявий раҳбарларимиз халқ билан маслаҳатлашиш лозимлигини унутиб қўйдилар.

Нотиқ Афғонистонга таалуқли муаммоларни, совет қўшинларининг чекланган қисмлари олиб чиқилиши муносабати билан мамлакатда ва чет элларда билдирилаётган ижобий мулоҳазаларни тилга олди. У ҳушёрлик учун юзаки кураш оқибатлари ҳақида гапирди, ички ликбезликка барҳам бериш учун ҳар жиҳатдан камолга етган, юксак маданиятли одамни тарбиялаш, унинг дам олишини уюштириш лозим. Бу узоқ муддатга мўлжалланган программадир.

Шундан кейин нотиқ кооперативлар фаолияти масалаларини тилга олар экан, моддий бойликлар ишлаб чиқарадиган кооперативлар зарур, деб таъкидлади.

СССР халқ депутатлигига номзодлар кўрсатиш ҳақида гапириб Н. М. Пятчиц Москвадаги 27 округдан фақат 16 ишчи ўтаётганини айтди. Айрим ишлаб чиқариш коллективлари ўз ораларидан муносиб одамларни қидириб топа олмай, бошқа номзодларни афсал кўрмоқдалар.

Сўз Амур машинасозлик заводининг йўнувчи-ишчиси **С. Ф. Матюшченко**га берилади. Узоқ шарқликлар, деди у, қайта қуришни қўллаб-қувватламоқдалар. Аммо уларни қабул қилинаётган қарорлар билан, мазкур қарорларни амалга оширишдаги тафовут ташвишга солмоқда. Юқорида тўғри қарорлар қабул қилинади, аммо қаердадир йўл ўртасида қарор маҳзидан путур кетади. Бизга эса у бузилиб етиб келади, аҳвол ана шундай. Бу эса қайта қуришда маҳрумликларга олиб келмоқда. Бу фақат менинг позициям эмас. Кўпчилик Узоқ шарқликлар шундай деб ҳисобламоқдалар. Халқ хўжалигини бошқариш системасига келганда, нотиқнинг фикрича, ҳали бу борада дурустроқ силжишлар, аввало, марказий органлар, министрликлар ва идоралар ишида дурустроқ силжишлар бўлмади. Улар ҳамон меҳнат коллективларига ўз ҳукмларини ўтказмоқдалар.

Узоқ шарқликларнинг, шимолий районлар аҳолисининг реал даромадлари мамлакатнинг марказий ва жанубий районлари аҳолиси реал даромадларига нисбатан камайиб кетаётганлиги ҳам ташвишлантирмоқда. Ҳозир район коэффициентларини тартибга солиш юзасидан тайёрланаётган қарор шимолий районлардаги коэффициентларни ҳам эътиборга олиши ва максимум даражаси жиҳатдан давлат бюджети ҳисобидан тенглаштирилиши

26 март—СССР халқ депутатлари сайлови куни

РЕВОЛЮЦИОН ЯНГИЛАНИШ ҲУҚУҚИЙ НЕГИЗГА ЭГА БЎЛСИН!

ОЛМАЛИҚ (Тошкент области). 14 февраль. (ЎзТАГ). Ўзбекистоннинг ана шу саноат марказидаги корхоналарнинг юзлаб меҳнатчилари бугун 602-Бўка территориал сайлов округидан СССР халқ депутатлигига ўз номзодлари — КПСС Марказий Комитети давлат-ҳуқуқ бўлими мудири А. С. Павлов билан учрашиш учун тўпландилар.

А. С. Павлов учрашувда сўзга чиқиб, ўзига юксак ишонч билдирганликлари учун йиғилиш аҳлига миннадорчилик изҳор этди, ҳозирги сайлов кампанияси сайловолди курашийнг жўшқинлиги билан, одамларнинг активлиги ва қизиқиши билан мислсиз эканлигини таъкидлади.

Ҳаракат стратегияси ва тактикасини, олға томон ҳаракат қилишнинг кенг миқёсли программасини ишлаб чиққан КПСС XXVII съези ва XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси революцион янгиланиш жараёнига қудратли омил бахш этди. Ўтган тўрт йил давомида қайта қуриш концепцияси, унинг ғоявий-назарий ва ташкилий асослари белгилаб олинди. Ижтимоий муҳитнинг маънавий жиҳатдан соғломлаша бошлаганлиги, демократиянинг амалда чуқурлашганлиги, мамлакатда амалга оширилаётган жараёнларга кенг омманинг жалб этилиши — қилинган ишларнинг асосий сиёсий якунидир. Инсон қайта қуришнинг асосий кучига айланган тақдирда режалаштирилган ҳамма ишларни амалга ошириш мумкинлигига партиянинг ишончи комилдир. Экономикада ҳам сезиларли ўзгаришлар бўлмоқда: шу йилнинг январидан бошлаб, бутун саноат хўжалик юритишнинг янги шароитида, хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи пул билан таъминлаш принциплари асосида ишламоқда. Биз хоҳлаганча салмоқли бўлмаса ҳам, ҳар ҳолда дастлабки ижобий натижалар бор: миллий даромад ва меҳнат унумдорлиги кўрсаткичлари яхшиланди.

А. С. Павлов ижтимоий онгда ғоят мураккаб жараёнлар юз бераётганлигини таъкидлади. Тафаккурни қайта қуриш, одат бўлиб қолган эски андозаларни бузиб ташлаш — энг қийин ишдир. Бу оғир кўчадиган жараёндир, нуқтаи-назарлар равшанлашмоқда, бунда сиёсий шошма-шошарлик, социал йўналишларни йўқотиб қўйиш ҳам юз бермоқда. Баъзи бировлар экономикада, социал соҳада ва миллатлараро муносабатлардаги муаммолар ва қийинчиликларни айни қайта қуришнинг ўзи келтириб чиқарди деган фикрни ўтказишга уринмоқдалар. Асло ундай эмас, деб таъкидлади нотиқ, буларнинг ҳаммаси ўтмишдан мерос қолган, ўнлаб йиллар давомида ҳал этилмай тўпланиб қолаверган, қайта қуриш эса фақат уларни ёритиб берди. Шугина эмас, қайта қуришнинг асосий вазифаларидан бири — жамиятни эски касаллардан даволашдир.

Актив социал программани изчиллик билан амалга оширишни, социалистик экономикани янгилаш ва юксалтириш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва фан-техника тараққиётини жадаллаштириш негизида халқ фаровонлигини муттасил оширишга эришишни партия ўзининг асосий вазифаси деб билади.

Бу шунчаки навбатдаги программа эмас. Партия сиёсий тузумни ислоҳ қилишни ўзидан бошлади. Энг аввало жамиятнинг сиёсий авангарди сифатида партиянинг аҳамияти аниқ белгилаб олинди. КПСС кундалик хўжалик ишларига раҳбарлик қилишдан, давлат органлари ишини бажаришдан воз кечмоқда, куч-ғайратларини социализм назариясининг долзарб муаммоларини, ички ва ташқи сиёсатни ишлаб чиқишга, омма орасида ташкилотчилик ва мафкуравий ишларни олиб боришга қаратмоқда. Сайлаб қўйиладиган органларнинг ролини ошириш юзасидан амалий ишлар қилинмоқда, партия аппаратининг вазифалари ва структураси ўзгармоқда. КПСС Марказий Комитети аппаратининг ўзигина 40 процент қисқартирилди. Партия фаолиятининг барча муҳим йўналишлари билан шуғулланадиган Марказий Комитет комиссиялари тузилди.

Партиянинг ўзини мусаффо қилиши, янгиланиши халқнинг ўз синовидан ўтган авангардига ишончини мустаҳкамламоқда — ҳозир халқ депутатлигига номзодларнинг 82 процента коммунистлар эканлиги, бу эса олдинги сайловдан ҳам кўплигини фақат шу билан изоҳлаш мумкин.

Сўнгра А. С. Павлов турли муаммолар юзасидан мунозаралар давримизнинг характерли белгиси бўлиб қолганлигини таъкидлади, матбуот, радио ва телевидениенинг совет кишилари билан мулоқоти кенгайиб бормоқда. Буларнинг ҳаммаси қайта қуришнинг буюк имкониятларидир. Жамоатчилик ғайратининг жўшқин оқими вайрон қилувчи тошқинга айланмаслиги жуда муҳимдир.

Сайловчилар билан учрашувда А. С. Павлов намойишлар, кўча юришлари, митинглар ва йиғилишларни ташкил этиш масалаларига тўхталди. Бу масала сўнгги вақтларга қадар ҳуқуқ нормалари билан аниқ тартибга солинмаган эди. Бу аҳвол нималарга олиб келгани маълум. Бир қанча жойларда ўз-ўзидан оммавий намойишлар пайдо бўлди, улар жамоат тартибини бузди, одамлар хавфсизлиги учун баъзан реал хавф-хатарни вужудга келтирди. Улар айрим ҳолларда бутун шаҳарлар турмуши маромини бузди. Давлатимиз тутган йўл — демократияни изчиллик билан ривожлантириш, қонунчиликнинг мустаҳкам негизида ҳалқнинг тўла ҳокимиятини, мустаҳкам, онгли жамоат интизомини таъминлаш йўлидир. Партия бебошлик ва анархияга қарши, қандай баҳона билан қилинган бўлмасин — қонунларни бузишга қарши қатъий курашмоқда. Конституцион ҳуқуқлар ва эркинликларни изчиллик билан амалга ошириш, фикрларнинг социалистик хилма-хиллиги экстремизм ва антисоветизмга бутунлай қарама-қаршидир. Ҳозир тайёрланаётган кўнгилли жамиятлар ва ижтимоий ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисидаги қонун ижтимоий ҳаракатга аниқ-равшан социалистик йўналиш бериши керак.

Халқ депутатлигига номзод ўз сайловчиларига оммавий ахборот воситалари тўғрисидаги қонун устида олиб борилаётган иш ҳақида гапириб берди. Бу қонун матбуот фаолиятини тартибга солиши, кўпроқ дадиллик ва кўпроқ масъулиятни ҳис этишда унга ёрдам бериши керак.

Халқ депутатлигига номзод ўзининг сайловолди программасида ҳуқуқий социалистик давлатни барпо этишга алоҳида эътибор берди. А. С. Павлов бу хусусда аввало турмушнинг ҳамма соҳаларида **қонуннинг устун туришини** таъминлаш зарурлигини таъкидлади. Ҳозир биз нималарга дуч келмоқдамиз? Ҳозир 30 мингга яқин умумиттифоқ қонунлари, фармонлари, ҳукумат қарорлари ва фармойишлари борки, уларнинг кўпи мутлақо эскирган, шунга қарамай, ҳанузгача бекор қилинмаган ва расмий равишда амал қилмоқда. Бундан ташқари сўнгги эллик йил ичида юз минглаб идора ҳужжатлари қабул қилинган бўлиб, уларнинг кўпи амалдаги қонунларга «тузатиш» киритади. Бу аҳволга энди тоқат қилиб бўлмайди.

Туб иқтисодий ислоҳотни ўтказиш шароитида социалистик мулк, планлаштириш, молиявий, солиқ ва хўжалик муносабатлари, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунларга ҳам катта ўзгартишлар киритилади.

Сиёсий системани фаол ислоҳ қилишга ва демократияни янада кенгайтиришга қаратилган қонун лойиҳалари катта мажмуаси тайёрланмоқда. Шахснинг ҳуқуқий ҳимоя қилинишини кучайтириш, совет кишиларининг сиёсий, иқтисодий, социал ҳуқуқлари ва эркинликларини амалга ошириш гарантияларини мустаҳкамлаш юзасидан катта ишлар қилиниши керак.

Меҳнаткашлар ҳаётининг меҳнат, уй-жой, пенсия билан боғлиқ ва бошқа масалаларини тартибга солувчи ҳуқуқий базани янгилаш катта аҳамиятга эга бўлади. Жиноят қонунини, процессуал ҳамда ахлоқ тузатиш-меҳнат ҳуқуқини тубдан қайта кўриб чиқиш керак. Умуман шу йилнинг ўзидагина 60 дан ортиқ янги қонунни тайёрлаш зарур.

А. С. Павлов суд ва адвокатура обрўсини ошириш, прокуратура ва ички ишлар органлари фаолиятини қайта қуриш, давлат арбитражи органлари ишини янги режимга ўтказиш зарурлиги биринчи навбатда бажариладиган вазифалар эканлигини айтиб, ниҳоят ҳуқуқий ислоҳот жамиятимиз ҳуқуқий маданиятини ошириш, юридик умумтаълимнинг ягона умумдавлат ва умумпартия программасини яратиш, гражданларни, мансабдор кишиларни, барча кадрларни совет қонунларини ҳурмат қилиш ва уларга риоя этиш руҳида тарбиялашни кучайтириш билан чамбарчас боғлиқ эканлигини таъкидлади.

А. С. Павлов КПСС Марказий Комитетининг миллатлараро муносабатларга бағишланадиган Пленумига тайёргарлик қандай бораётгани ҳақида ахборот берди. Миллий масалаларга бузилишлар ва ошириб юборишларни бартараф этишга қаратилган, миллий давлат тузилиши ва миллатлараро алоқаларни янада ривожлантиришни кўзда тутувчи муҳим қонунларнинг лойиҳалари тайёрланмоқда.

Халқ депутатлигига номзод яқинда бўлиб ўтган Тошкент область партия конференциясида ишлаб чиқилган социал-иқтисодий ривожланиш амалий программасини таъкидлаб, сайловчиларнинг эътиборини ҳанузгача ҳал этилмаган масалаларга, жумладан аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш масаласига қаратди. Гўшт, сут, сабзавот ва мева етиштириш ҳажми камлигича қолмоқда. Бўка, Бекобод, Пискент районларида эса чорвачилик маҳсулотлари, картошка, мева ҳамда резавор мева етиштириш топшириқлари мунтазам барбод қилинмоқда. Ҳозир замонавий омборлар қуриш, савдони эса маҳсулотни ташиш ва сақлаш чоғида нобуд бўлишига йўл қўймайдиган «дала — магазин» бевосита алоқаси асосида ишлашга ўтказиш жуда катта аҳамиятга эга. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши структурасини чуқур ўрганиб, унинг пахтачиликка қаратилганлиги асосли ёки асоссиз эканлигини аниқлаб оладиган пайт аллақачон келган.

А. С. Павлов уй-жой муаммосини батафсил таҳлил қилиб берди. Ўн мингдаб кишилар уй олишга интизор бўлиб турибдилар. Бу масала 602-сайлов округи территориясидаги Олмалиқ ва Бекобод шаҳарларида айниқса ўткир масала бўлиб қолди. Халқ депутатлигига номзод бу муаммони ҳал этишда ёшларнинг уй-жой комплексларидан кенг фойдаланишни, хўжалик усули билан янги қурилишларни олиб боришни биринчи навбатдаги вазифалар қаторида тилга олиб ўтди. А. С. Павлов ўз программасида медицина ва мактабгача тарбия болалар муассасалари тармоқларини кенгайтириш, олтингугурт ва фтор бирикмаларининг ҳавога чиқариб ташланиши оқибатида вужудга келган ноқулай экологик вазият, бир қанча шаҳар ва аҳоли пунктларида ҳуқуқтартибот аҳволининг ёмонлашганлиги каби бошқа муҳим масалаларга ҳам батафсил тўхталди.

Пировардида, Александр Сергеевич Павлов сайловчиларга мурожаат қилиб, ўз зиммасига тушаётган жуда катта масъулиятни англаётганлигини айтди. У СССР халқ депутати қилиб сайланган тақдирда партиянинг мамлакатни революцион янгилаш режаларини амалга ошириш учун бутун кучимни, ғайратимни, билимимни ва тажрибамни сарфлайман, деб маслис аҳлига ваъда берди.

А. С. Павлов сайловчиларнинг кўп саволларига жавоб қайтарди.

Шу куни у Тошкент область Бўка районидаги кўпгина хўжаликларнинг меҳнатчилари билан учрашди.

602-Бўка территориал сайлов округи сайловчилабилан учрашувларда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мирқосимов иштирок этди.

НОМЗОДЛАР РЎЙХАТГА ОЛИНМОҚДА

Округ сайлов комиссиялари қуйидагиларни СССР халқ депутатлигига номзодлар қилиб рўйхатга олди:

107-Каттақўрғон миллий-территориал сайлов округидан — Абдуалимова Кичикой Ражабовна, 1941 йилда туғилган, Советобод районидаги «Ленинчи чорвадор» совхози партия комитетининг секретари, Саидов Қаҳрамон Муҳаммадиевич, 1950 йилда туғилган. Оқтош шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири;

606-Ленинград территориал сайлов округидан — Ҳасанов Маннон, 1946 йилда туғилган, Бувайда районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси, Шерғозиев Мамадғози, 1940 йилда туғилган «Боғдод» районидаги «Ленинград» колхозининг раиси;

585-Чуст территориал сайлов округидан — Нишонов Ҳабибулла Ҳамидович, 1943 йилда туғилган, Косонсой районидаги «Бухоро» совхозининг бригадири, Абдуллаева Мавлуда, 1951 йилда туғилган, Чустдаги бадиий буюмлар фабрикаси тикув цехининг бригадири, Арслонов Алиёр Қумриевич, 1945 йилда туғилган, Поп районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бригадири;

115-Тошкент — Ҳамза миллий-территориал сайлов округидан — Орипов Абдулла, 1941 йилда туғилган, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари;

598-Тошкент — Киров территориал сайлов округидан — Рўзиев Хайрулла Ҳасанович, 1935 йилда туғилган, Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг троллейбус ҳайдовчиси, Алимов Шавкат Орифжонович, 1945 йилда туғилган, Тошкент давлат университетининг ректори.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

16 февраль куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда Самарқанд область халқ депутатлари Советларининг КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси ва «СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисида»ги СССР Қонунининг талаблари асосида сайлов практикасидаги демократия ва ошкоралиқни кенгайтиришга оид фаолияти кўриб чиқилди. Самарқанд область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари В. И. Леонов ахборот берди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Б. Асророва мазкур масалани тайёрлашда қатнашган депутатлар группаси номидан ахборот берди.

Областда сайлов кампанияси асосан қайта қуриш жараёнларига мувофиқ ўтаётганлиги айтилди. Сайлов тўғрисидаги Қонунга биноан округ ва участка сайлов комиссиялари тузилди. СССР халқ депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилишларни уюштиришга, уларнинг натижаларига салбий таъсир қилди. Бир қанча округларда фақат бир номзод муҳокама қилинди, сайловчиларнинг истиқомат жойларида номзодлар кўрсатиш юзасидан қонунда мустаҳкамлаб берилган ҳуқуқ зарур даражада таъминланмади. Сайлов комиссияларининг кўпгина аъзолари, агитаторлар сайловчилар билан мулоқотнинг анъанавий бўлмаган усулларини эгаллаб олмадилар.

Президиум сайловга тайёргарликка оид ишларни даражаси XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси, «СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисида»ги Қонун талабларини тўла даражада рўёбга чиқарилишини таъминламаётганлигини таъкидлаб, Самарқанд область халқ депутатлари Советларига сайлов кампаниясини сайлов тўғрисидаги янги қонуннинг қоидаларига тўла мувофиқ равишда уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан қўшимча тадбирлар кўришни топширди. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатномасига мувофиқ, кучғайратларни сайловни ҳар бир район, шаҳар, қишлоқ ва посёлкадаги социал-иқтисодий аҳволни соғломлаштиришга оид конкрет ишлар билан мустаҳкамлашга сарфлаш таклиф этилди.

Сайлов комиссияларининг ваколатларини амалга оширишда, уларнинг ишлаши учун тегишли шарт-шароитни вужудга келтиришда уларга амалий ёрдам беришга эътиборни қаратиш зарур, деб топилди. Депутатликка рўйхатга олинган барча номзодларга ўз сайлов платформаларини баён этиш учун баббаравар имкониятларни таъминлаш, меҳнаткашлар сайлов кампанияси чоғида ўртага қўяётган таклиф ва мулоҳазаларни ҳисобга олиш ҳамда рўёбга чиқаришга оид тадбирларни кўриш муҳимлиги таъкидланди. Сайловчилар ва жамоат ташкилотларининг депутатликка номзодларга берган наказлари пухта таҳлил этилиши ва ўз вақтида кўриб чиқилиши таъминлансин, ана шу ишдан аҳоли кенг хабардор қилинсин.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига, республика оммавий ахборот воситаларига сайловолди тадбирларини уюштириш ва ўтказиш юзасидан совет ва жамоат органлари, сайлов комиссиялари олиб бораётган ишлар тўғрисида аҳолини ҳар томонлама ва холис хабардор қилишга эришиш, ижобий тажрибани ёритиш ва мавжуд камчиликларни очиб ташлаш вазифаси топширилди. Депутатликка номзодлар, давлат ва совет қурилиши соҳасидаги малакали мутахассислар матбуотда, телевидение ва радио орқали ўз фикрларини баён этишга кенг жалб қилинсин.

Президиум Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг раиси М. А. Ғойибовнинг ва республика алоқа министри К. Раҳимовнинг сайлов кампаниясини таъминлаш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисидаги ахборотларини маълумот учун қабул қилди.

Мажлисда республика давлат турмушига оид бошқа масалалар кўриб чиқилди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

ВАТАН ЎҒЛОНЛАРИНИ КУТИБ ОЛМОҚДА

КУШКА. (Туркманистон ССР. 15 февраль) ТАСС мухбири М. Анцагельдиев). Эрта тонгдан чегара шлагбауми олдида Афғонистондан қайтиб келаётган сўнгги ҳарбий бўлинмаларни кутиб олувчилар йиғилишганди. Бу ерда солдат ва офицерларнинг оналари, рафиқалари, қаллиқлари, қариндош-уруғ ва яқин кишилари, мамлакатнинг турли шаҳарларидан келган ватанпарварлик клубларининг аъзолари — собиқ интернационалчи-жангчилар бор эдилар.

Колоннанинг олдида келаётган машина марш садолари остида кўприкдан ўтади. Энди у совет тупроғида. Гарчи кўпгина жангчиларнинг она юртигача ҳали олис бўлсада, ҳамма тушунади: улар энди ўз Ватанидадирлар.

Бу участкада офицерлардан С. Гушчин ва Н. Мауренко командирлик қилаётган батальонлар Афғонистон территориясини охиргиларидан бўлиб тарк этади. Мана шу бўлинмалар жангчиларидан кўпчилигининг кўкрагида Ватан мукофотларини кўрамиз, улар жанговар топшириқларни намунали бажарганликлари учун ана шу мукофотларга сазовор бўлишган.

Мана, ўша орзиқиб кутилган ҳаяжонли дақиқалар. Чегара устунига сўнгги машина яқинлашиб келади. Унда чекланган Совет қўшинлари қисмлари қўмондонининг ўринбосари генерал-майор Н. П. Пишчев бор эди. Чегаранинг у томонида энди бирорта ҳам совет солдати қолгани йўқ. Колонна билан бирга келган БМТ мозатувчилари ҳам буни тасдиқладилар.

Совет қўшинларини Афғонистондан олиб чиқиб кетишга бағишланган митингда Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-лейтенант И. В. Фуженко интернационалчи-жангчиларни интернационал бурчни муваффақиятли адо этиб, Ватанга қайтиб келганликлари билан қутлади.

Саф тортиш тўғрисида команда янграйди. Ҳарбий бўлинмалар доимий турадиган жойи томон йўл оладилар.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

БОКС:

ҒОЛИБЛАР САФИДА

Челябинск шаҳрида касаба союзлари кўнгилли спорт жамияти Бутуниттифоқ биринчилиги ўтказилди. Ўсмирлар ўртасида ўтказилган бу мусобақада 250 нафар боксчи иштирок этди. Биринчилик Пуэрто-Рико шаҳрида ўтказиладиган жаҳон ёшлар чемпионатига тайёргарлик босқичларидан бири бўлди. Мусобақада қатнашган республикамиз боксчиларидан А. Муротов билан И. Журавлев учрашувларни муваффақиятли ўтказиб, вазнларига кўра ғолиблар сафидан жой олишди.

ВЕЛОПОЙГА:

ҚИЗҒИН БАҲС

Ватанимиз пойтахтида мамлакат қишки чемпионати ўтказилди. Мусобақада мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан тўпланган велосипедчилар ўзаро баҳслашишди. Аёллар ўртасида тулалик Л. Буровцова маррада биринчи бўлди. Л. Дударук (Брест) билан Е. Лоскутова (Симферополь) мукофотли иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллашди. Тошкентлик Г. Нигматуллина кучли олтиликдан жой олиб, республика командасига қимматли очко келтирди.

ФУТБОЛ:

ИККИНЧИ ЎРИН

Тошкентнинг «Пахтакор» командаси Болгарияда ўтказилган халқаро мусобақада муваффақиятли куч синашишга ҳаракат қилди. Футболчиларимиз олти команда иштирок этган баҳсда финалга чиқишди. Улар Краковнинг «Висла» коллективидан устун (2:0) келиб, маҳаллий иккинчи лига вакилини мағлубиятга (1:0) учратишди. Ҳал қилувчи учрашув эса Софиянинг «Локомотив» командаси билан бўлди. Учрашувда ҳисоб очилмади. Ўн бир метрли жарима тўплари тепиш бўйича майдон эгалари муваффақият қозонишди.

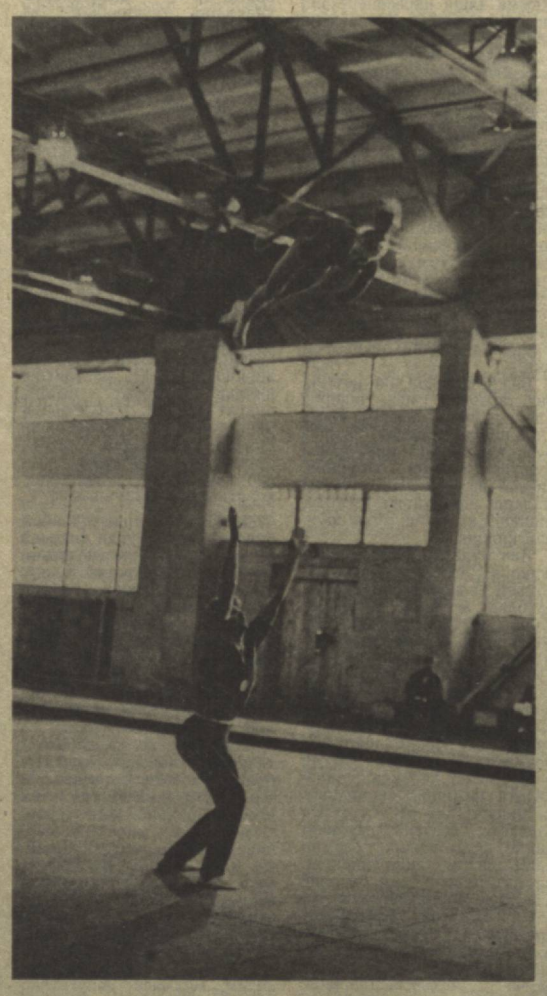

Республика биринчилиги учун

✦ Тошкентда акробатика бўйича Ўзбекистон чемпионати ўтказилди. Мусобақада 70 га яқин спортчи қатнашди. Мусобақа Кишинёв шаҳрида ўтказиладиган мамлакат чемпионатига тайёргарлик босқичига айланди.

СУРАТДА: тошкентлик акробатикачилар Е. Любимова билан К. Кис.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ фотоси (ЎзТАГ).

Дунё овози

ТАСС ХАБАРЛАРИ

ЕТАКЧИ МАВЗУ

✦ **Чет эл газеталари, телевидениеси, радиоси** КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси М. С. Горбачевнинг ва бошқа совет раҳбарларининг барча иттифоқдош республикалардан, СССРнинг барча регионларидан Москвага келган мамлакат ишчилар синфи вакиллари, саноат, қурилиш, транспорт турли соҳаларининг меҳнаткашлари билан КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган учрашувига асосий эътибор бермоқдалар. «Инсон — қайта қуришнинг асосий кучидир» — **Польшада чиқадиган «Трибуна люду» газетаси** учрашув ҳақидаги материални ана шундай сарлавҳа остида эълон қилган. Газета совет жамияти турмушини революцион қайта қуришда КПСС тутган йўл бутун халқнинг мададига таянишини, партия меҳнаткашлар овозига диққат билан қулоқ солиб, ишчилар синфининг фикрига алоҳида аҳамият бераётганлигини таъкидлайди.

ЯХШИ ЎЙЛАНГАН СИЁСИЙ ҚАДАМ

✦ **Чет эл ахборот воситалари материалларида совет қўшинларининг Афғонистондан олиб чиқиб кетилиши ҳамда мазкур мамлакат теварагидаги аҳвол билан боғлиқ хабларга катта ўрин берилган.** Совет қўшинларининг Афғонистондан олиб чиқиб кетилиши, деб таъкидлайди жумладан Венгриянинг «Непсабадшаг» газетаси, бу шунчаки ҳарбий операция эмас. Бу янги тарихий йўлга ўтган буюк давлатнинг яхши ўйланган сиёсий қадамидир. Мазкур қадам Совет Иттифоқининг обрў-эътиборини оширади.

ПАРИЖ:

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚУРГАЗМАСИ

✦ **Париждаги энг оммабоп «Прентан» магазинларидан бирида очилган совет товарлари виставка-ярмаркаси «Россия» деб аталди.** Виставкага асосан халқ ҳунармандчилиги буюмлари қўйилган. Виставкани «Франция — СССР» жамияти ва «Патрик Робер энтернасьональ» реклама фирмаси уюштирди.

Бундай виставка, ташкилотчиларининг фикрича, йил бўйи мунтазам ишлайдиган экспозициялардан бири бўлади. Ярмарканинг умумий майдони бир неча юз квадрат метрдан ошади. Виставкага келган ҳар бир киши СССР халқларининг тарихи ва анъаналари билан ҳам танишади.

БЕЛЬГИЯ:

СОБИҚ БОШ МИНИСТРНИ ҚУЙИБ ЮБОРИШДИ

✦ **Бельгиянинг собиқ бош министри Поль Ванден Буйнантс оиласи гаров учун бир неча ўн миллион франк тўлади. Собиқ бош министр душанбадан сешанбага ўтар кечаси номаълум жиноятчилар томонидан қўйиб юборилди.** Брюсселда бўлиб ўтган матбуот конференциясида қироллик прокурори ана шуни маълум қилди.

Роппа-роса бир ой аввал ўғирлаб кетилган 69 ёшли Ванден Буйнантс Франция чегараси яқинидаги Турне шаҳрида озодликка чиқариб юборилди ва ўзи таксида Брюсселдаги квартирасига етиб келди. Озиб-тўзиб кетган ва ниҳоятда ҳолдан тойган Ванден Буйнантс бутун бир ой мобайнида ёпиқ хонада сақланганини айтиб берди.

Кўпчилик собиқ бош министрнинг тириклигидан умид узган бир пайтда унинг қутилмаганда озод этилиши жиноятчилар «бригада» тамғаси остида яшириначилар, деган тахминни тасдиқлайди. Жиноятчилар терговни чалғитиб ҳамда полиция билан ҳеч қандай тўқнашувларсиз министрнинг оиласи билан гаров учун ҳақ тўлаш тўғрисида келишиб олишга уринганлар.

Редактор У. УСМОНОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» («Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, пропаганда — 32-55-70, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, совет қурилиши — 33-15-20, 32-57-20, 32-54-18, фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, халқаро ҳаёт — 32-54-14, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06, коммунистик ахлоқ — 32-54-29, фельетонлар — 32-54-27, иллюстрация — 32-57-22.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Газета офсет усулида, А—2 форматида босилади.

Р. — 07592. Б. — 40. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12